

**Knižnica A. Bernoláka v Nových Zámkoch**



## **CHARLES DICKENS**

**Bibliografický leták pri príležitosti 200. výročia  
narodenia autora**

**November 2012**

# Charles Dickens

Charles John Huffan Dickens sa narodil v roku 1812 v Landporte pri Portsmouthe ako ôsme dieťa do rodiny chudobného úradníka, ktorý nemohol užívať svoju početnú rodinu a pre svoje dlžoby sa ocitol vo väzení. Mladému Charlesovi sa nedostalo systematickej výchovy, ale v rannom veku sa naučil čítať a písať a prečítal množstvo kníh. Ako desaťročný po presťahovaní sa do Londýna, začal pracovať v továrni na výrobu krémov a na tri roky ho poslali do školy. Usilovným samovzdelávaním sa tak vypracoval, že v pätnástich rokoch sa stal úradníkom v právnickej kancelárii v Londýne. Náruživý čítal staré romány, bol aktívnym návštevníkom až študentom Britského múzea. Neskôr sa naučil rýchlapis a v roku 1835 sa stal súdnym a parlamentným spravodajcom časopisu **Morning Chronicle**. Medzitým aj neskôr prispieval svojimi umeleckými prvotinami do časopisov **Monthly Magazin** a **Evening Chronicle**. Vydával ich pod svojim pseudonymom **Bozo** ako **Bozove črty**.

V roku 1837 sa oženil s Katerine Hogarthovou, s ktorou mal desať detí. V roku 1842 odišiel do Ameriky, kde obhajoval dohodnuté medzinárodné kopírovanie literárnych diel a bojoval za zrušenie otroctva. Vystupoval v ochotníckom divadle, kde sa prejavil ako veľmi pútavý rozprávač knižných a vianočných príbehov. Húževnato pracoval pre pohodlie svojej mnohopočetnej rodiny a na príspevky na dobročinné ciele, čo sa však nepriaznivo prejavilo na jeho zdraví chronickým ochorením obličiek. Šiel sa liečiť teplejších krajín Európy a to do Talianska a Švajčiarska. Jeho život bol plný literárnych triumfov, veď napísal asi dvadsať kvalitných literárnych diel. Po hlbokej manželskej kríze sa rozviedol s manželkou, kvôli herečke E. Ternanovej a s nalomeným zdravím sa opäť vrhol do víru prednášok a čítaní zo svojich diel v ktorých pokračoval aj na svojej druhej ceste do USA v roku 1867-68. V posledných rokoch života sa mu pridružili aj problémy so srdcom, ktoré ho skolili v roku 1870 uprostred posledného rozpracovaného diela. Pochovaný je v Gadshill Place v Kente.

Spisovateľ Charles Dickens je ústredným predstaviteľom kritického realizmu v anglickej literatúre a výrazným kritikom ranoviktoriánskej spoločnosti v Anglicku. Kvalitou a kvantitou svojej literárnej tvorby je zaraďovaný v anglickej literatúre hneď za W. Shakespeara.

V priebehu rokov 1836-37 vydával časopisecky **Bozove črty** a paralelne humoristicko-satirickú sériu čít pod názvom **Pamäti klubu Pickwickovcov**. V týchto dvoch dielach sa jedná o humorné výjavy, smiešne dobrodružstvá poprepletané s kritikou zákonodarstva a sociálnej nespravodlivosti. V druhom tvorivom období rokov 1837 až 1839 napísal dva známe romány **Oliver Twist** a **Nicholas Nickleby**. V týchto románoch už prevládajú temnejšie témy sociálnej krivdy, útlaku a nespravodlivosti, brutálneho systému výchovy v anglických školách. Obidve hlavné postavy Oliver a Nicholas skončili napokon po útrapách dobre. V nasledujúcich rokoch 1840-41 vydal romány **Starožitníkovi krám** a **Barnaby Rudge**. V prvom z nich pranieruje úžeru bohatých voči chudobným, až tí napokon platia tým najvyšším -svojimi životmi. **Barnaby Rudge** je literárnou fikciou zakladajúcou sa na historickej skutočnosti vzbury sprevádzanej protipápežskými demonštráciami v Londýne. Počas svojho pobytu v USA v rokoch 1842-44 napísal **Americké poznámky** a román **Martin Chuzzlewit**. Prvé dielko možno charakterizovať ako veľmi kritický cestopis.

Román je zase satiricky ladenou kritikou amerických pomerov, ale najmä medziľudských vzťahov. Po roku 1843 autor začal písať vianočné knižky rozprávky a koledy. Najznámejšia je **Vianočná koleda**, kde lakomca Scroogeho k dobročinnosti a láske k blíznym prinútilo až zjavenie duchov. Potom do roku 1845 mu vyšli ešte rozmarné a láskyplné knihy **Novoročné zvony a Svrček na ohnisku**. Spolu s nimi vydal ešte tituly **Boj života a Človek, ktorého strašilo**. Z cesty po Taliansku vznikli **Obrázky z Talianska** je to vlastne cestopisne ladené dielo.

V tretej fáze svojej literárnej dráhy vydal román **Dombey a syn**, ktorý čerpá z jeho pobytu vo Švajčiarsku a podal v ňom realistický portrét bezohľadného podnikateľa, kritizuje buržoázne praktiky a moc finančného kapitálu. Ďalším v poradí bol v rokoch 1849-50 na pokračovanie vydávaný román **David Copperfield**, ktorý je vlastne čiastočne autobiografickým dielom, zachycujúcim osud dieťaťa v krutom podnikateľskom svete buržoázie. V rozpätí rokov 1852 až 1854 vydal dva romány **Pochmúrny dom a Ťažké časy** v ktorých opäť kritizuje sociálnu nerovnosť, neľudskosť, vykorisťovanie a bezútešnosť ľudského života.

Pozoruhodný román **Malá Dorritka** z roku 1855 je satirou na anglické úrady a je vlastne čiastočnou autobiografiou autora. Predposledným románom bola **Povešť dvoch miest** z roku 1859, ktorý je vlastne romantickým príbehom z búrlivého obdobia Francúzskej revolúcie odohrávajúcim sa v Paríži aj v Londýne. Vyvrcholením poslednej etapy autorovej literárnej tvorby je román **Veľké nádeje a Náš vzájomný priateľ** z obdobia rokov 1860 až 1864. Vo **Veľkých nádejach** ide o zbohatnutie chlapca z chudobnej rodiny, ktorý sa po mnohých peripetiách s bohatstvom opäť vracia k svojej rodine a východisko nachádza v práci. Ešte možno spomenúť nedokončený román **Edwin Drood** z roku 1870.

Charles Dickens bol skvelým rozprávačom, tvorcom pozoruhodných charakterov, vynikajúcim majstrom dejovej zápletky a skvelým analytikom viktoriánskej doby. Na záver možno povedať, že svojou značne moralizujúcou tvorbou, tým že dával svojim príbehom šťastné zakončenia aj napriek sociálnej kritickosti uzavrel so svojou dobou sentimentálny kompromis.

Tento bibliografický leták vydáva Knižnica A. Bernoláka pri príležitosti 200. výročia narodenia autora. Obsahuje abecedne radené neanotované záznamy o knihách Ch. Dickensa, ktoré sa nachádzajú vo fonde KAB.

## Záznamová časť:

1

**David Copperfield I.** / Charles Dickens. - Bratislava : Tatran, 1967. 480 s.

2

**Klub Pickwickovcov** / Charles Dickens ; z anglického originálu ... preložila, upravila a doslov napísala draga Christovová, ilustrácie Adolf Born. - 1. vyd. v ML. - Bratislava : Mladé letá, 1980. - 416 s. ; 21 cm. - (DS : dobré slovo).

3

**Kronika Pickwickovho klubu. diel 2** / Charles Dickens. - 1. vyd. - Bratislava : Tatran, 1982. - 403 s. viaz.

4

**Kronika Pickwickovho klubu 1** / Charles Dickens ; z anglického originálu preložila Magda Žáryová. - Vyd. 1. - Bratislava : Tatran, 1982. - 411 s. - (Výber).

5

**Martin Chuzzlewit. I.-II..** - Martin : Matica slovenská, 1951. 1498 + 2493 s.

6

**Oliver Twist..** - Bratislava : Príroda, 1997. 46 s. - ISBN 80-07-00911-6.

7

**Pamäti Klubu pickwickovcov..** - Bratislava : SVKL. 1962. 899 s.

8

**Príbeh z dvoch miest** / Charles Dickens ; z ang.orig. ... preložila Viera Szathmary-Vicková. - [1. vyd.]. - Bratislava : SPKK, 1951. - 390 s. ; 19 cm.

9

**Príhody Oliwera Twista** / Charles Dickens ; z anglického originálu ... preložila a poznámky pripravila Viera Szathmáryová-Vlčková, ilustroval Vincent Hložník. - 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1991. - 388 s. ; 21 cm. - ISBN 80-06-00333-5.

10

**Ťažké časy..** - Bratislava : SVKL, 1957. 349 s.

11

**Veľké nádeje** / Charles Dickens. - Bratislava : Mladé letá, 1977. 485 s.

12

**Veľké nádeje..** - Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1951. 455 s.

13

**Vianočná koleda** / Charles Dickens ; upravila Shona McKellarová, z anglického originálu ... preložila Helena Sumbalová, ilustroval Andrew Wheatcroft. - 2. vyd. - Bratislava : Perfekt, 2000. - 63 s. ; 26 cm. - (Klasické príbehy). - ISBN 80-8046-162-7.

14

**Vianočná koleda = Príhody Olivera Twista** / Charles Dickens ; z anglických originálov ... preložili Magda Žáryová a Margita Príbusová. - 1. vyd. - Bratislava : Petit Press, 2005. - 479 s. ; 21 cm. - (Svetová knižnica SME, Zv. 4). - ISBN 80-85585-69-3.

15

**Copperfield Dávid** : gyermekévek, ifjúság / Charles Dickens ; preložil Ottlik Géza, ilustroval Reich Károly. - 7. vyd. - Budapest : Móra Ferenc Könyvkiadó, 1975. - 421 s. ; 20 cm. - ISBN 963-11-0409-5.

16

**Copperfield Dávid** / Charles Dickens ; z anglického originálu ... preložil Szinnai Tivadar, doslov Füst Milán. - [1. vyd.]. - Budapest : Európa Könyvkiadó, 1966. - 501 s. ; 20 cm.

17

**Dombey és fia** : regény / Dickens ; z anglického originálu ... preložil Fodor József. - 1. vyd. - [Budapest] : Szépirodalmi Könyvkiadó, 1951. - 479 s. ; 21 cm.

18

**Dombey és fia I.** / Dickens. - Budapest, 1951. 438 ol.

19

**Dombey és fia II.** / Dickens. - Budapest, 1951. 431 ol.

20

**Karácsonyi ének** : karácsonyi kísértet-história / Charles Dickens (1812-1870) ; z [anglického] originálu ... preložil Marcell Benedek. - [1. vyd.]. - Budapest :

Interpopulart Könyvkiadó, 1995. - 79 s. ; 20 cm. - (Diák- és házikönyvtár-Populart füzetek, Zv.68). - ISBN 963-613-121-X.

21

**Kis Dorrit** / Charles Dickens ; preložila Bizám Lenke. - 1. vyd. - [S.l.] : Magyar Helikon, 1961. - 1103 s. ; 20 cm.

22

**Nehéz idők** : regény / Charles Dickens ; z anglického roiginálu ... preložil Lajos Mikles. - [1. vyd.]. - Budapest : Európa Könyvkiadó, 1960. - 322 s. ; 20 cm.

23

**Nehéz idők** / Dickens Ch. - Budapest, 1960. 322 ol.

24

**Szép remények** : regény / Charles Dickens ; z anglického originálu ... preložil Bartos Tibor. - 1. vyd. - Budapest : Európa Könyvkiadó, 1959. - 425 s. ; 20 cm.

25

**Twist Olivér** : Regény / Charles Dickens ; Z franc.orig. ... prel.Bálint György. - 4. vyd. - Budapest : Móra Ferenc Könyvkiadó, 1975. - 430 s. - ISBN 963-11-0329-3.

26

**Twist Olivér** : regény / Charles Dickens ; z anglického originálu ... preložil Bálint György, ilustrácie Würtz Ádám. - [1. vyd.]. - Bratislava : Szlovákiai szépirodalmi könyvkiadó, 1965. - 417 s. ; 20 cm. - (Az én könyvtáram : Az ifjúsági irodalom remekei).

27

**Barnabáš Rudge** / Charles Dickens. - Praha : Odeon, 1986. 698 s.

28

**Dombey und Sohn** / Charles Dickens ; z anglického originálu ... do nemčiny preložila Christine Hoepfener. - 1. vyd. - Berlin : Rütten und Loening, 1976. - 617 s. ; 19 cm. - ISBN 618-052-9.

29

**Klein Dorrit** / Charles Dickens ; z anglického originálu ... do nemčiny preložil M. Färber. - 1. vyd. - Berlin : Rütten und Loening, 1967. - 594 s. ; 20 cm.

30

**Malá Dorritka** : Kniha druhá - Bohatství / Charles Dickens. - Praha : SNKLHU, 1958. 461 s.

31

**Nádějně vyhlídky..** - Praha : Mladá fronta, 1965. 482 s. - ISBN 23-071-65.

32

**Starožitníkův krám..** - Praha : Odeon, 1976. 662 s.

33

**Život a dobrodružství Martina Chuzzlewita 1** / Charles Dickens ; z anglického originálu ... preložil Zdeněk Urbánek. - [1. vyd.]. - Praha : Dílo, 1950. - 437 s. ; 21 cm. - (Knihy Díla, svazek 18).

34

**Život a dobrodružství Martina Chuzzlewita 2** / Charles Dickens ; z anglického originálu ... preložil Zdeněk Urbánek. - [1. vyd.]. - Praha : Dílo, 1950. - 447 s. ; 21 cm. - (Knihy Díla, svazek 19).

---

*Názov:* Charles Dickens – bibliografický leták pri príležitosti 200. výročia narodenia autora  
*Zostavil:* Vojtech Gottgeisel – ÚKIS KAB NZ  
*Zodpovedná:* Mgr. Ľubica Červená – riaditeľka KAB NZ  
*Vydala:* Knižnica A. Bernoláka v Nových Zámkoch  
*Náklad:* 20 ks  
*Termín:* november 2012  
*Tlač:* KAB NZ